

B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination

June/July-2022 (Old Course)

SANSKRIT : P4 HITOPADESH-MITRALABH (ELECTIVE-1)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧(અ)	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો:	(૦૮)
Que-1(A)	Translate any two of the following Paragraph :	(08)
	(૧) તદસ્માકં મિત્ર હિરણ્યકો નામ ભૂષક્રાજો ગણ્ડકીતીરે ચિત્રવને નિવસતિ। સોડસ્માકં પાશાંશ્લેષ્યતિ। ઇત્યાલોચ્ય સર્વે હિરણ્યકવિવરસમીપં ગતાઃ - હિરણ્યકશ્ચ સર્વદાડપાય - શઙ્ક્યા શતદ્વારં કૃત્વા નિવસતિ। તતો હિરણ્યકઃ કપોતાવપાત - ભયોચ્ચિતસ્તૂષ્ણીઃ સ્થિતઃ। ચિત્રગ્રીવ ઉવાચ - સખે હિરણ્યક! કિમસ્માન્ ન સંભાષસે। તતો હિરણ્યકસ્તંદ્વચનં પ્રત્યભિજ્ઞાય સસંભ્રમં બહિર્નિઃસૃત્યં અબ્રવીત્ - આઃ પુણ્યવાનસ્મિ પ્રિયસુહૃન્મે ચિત્રગ્રીવઃ સમાયાતઃ।	
	(૨) તતઃ પશ્ચાદસ્તંગતે સવિતરિ ભગવતિ મરીચિમાલિનિ તૌ મૃગસ્ય વાસભૂમિ ગતૌ। તત્ર ચમ્પકવૃક્ષશાખાયાં સુબુદ્ધિનામા કાકો મૃગસ્ય ચિરમિત્રં નિવસતિ। મૃગો બ્રૂતે - જમ્બુકોડયમ્। અસ્મત્સખ્ય - મિચ્છાભાગતઃ। કાકો બ્રૂતે - મિત્ર અકસ્માદાગન્તુના સહ મૈત્રી ન યુક્તા તથા ચોક્તમ્ - અજ્ઞાતકુલશીલસ્ય વાસો દેયો ન કસ્યચિત્। માર્જારિસ્ય હિ દોષેણ હતો ગૃહ્લો જરદગવઃ॥	
	(૩) અસ્તિ ગોડવિષયે કઓશામ્બીનામ નગરી। તસ્યાં ચન્દનદાસનામા વણિગ્ મહાધનો નિવસતિ। તેન પશ્ચિમે વયસિ વર્તમાનેમ કામાધિષ્ઠિતિચેતસા ધનદર્યાલ્લીલાવતી નામ વણિભ્યુત્રી પરિજીતા। સા ચ મકરતેતોર્વિજયધૌજયન્તીવ યૌવનવતી બભૂવ્। સ ચ વૃદ્ધપતિસ્તસ્યાઃ સન્તોષાય નભાવત્। યતઃ- શશિનીવ હિમાર્તાનાં ધર્માર્તાનાં રવાવિવ। મનૌ ન રમતે સ્ત્રીણાં જરાજીર્ણેન્દ્રીયે પતૌ॥	
	(૪) તતઃ સ્વનિત્રમાદાય તેન વિવરં સ્વનિત્વા ચિરસંચિતં મમ ધનં ગૃહીતમ્। તતઃ પ્રભૃતિ નિજશક્તિહીનઃ સત્વોત્સાહરહિતઃ સ્વાહારમપ્યુત્પાદ યિતુમક્ષમઃ સત્રાસં મન્દં મન્દમુપસર્પશ્ચુડાકર્ણેનાહિમવલોકિતઃ તતસ્તેનોક્તમ્। ધનેન બલવાલ્લલોકે ધનાદ્ ભવતિ પણ્ડિતઃ। પશ્યેનં ભૂષિકં પાપં સ્વજાતિ સમતાં ગતમ્॥	
પ્રશ્ન-૧(બ)	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સસંદર્ભે સમજાવો.	(૦૬)
Que-1(B)	Explain with reference to the context (Any Two)	(06)
	(૧) અહિંસા પરમો ધર્મઃ। (૨) ન બન્ધુમધ્યે ધનહીનાજીવનમ્। (૩) વિધિરહો બલવાનિતિ મે મતિઃ। (૪) તુષ્ટે ભર્તરિ નારીણાં સંતુષ્ટાઃ સર્વદેવતાઃ।	
પ્રશ્ન-૨	પ્રાણીકથાના ઉદ્ભવ અને વિકાસ વિશે સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો.	(૧૪)
Que-2	Write a critical note on the origin and development of the table literature.	(14)
	અથવા/OR	
પ્રશ્ન-૨	હિતોપદેશના ગ્રંથકારનો પરિચય આપો.	
Que-2	Give an introduction of Hitopadesh's author.	
પ્રશ્ન-૩	હિતોપદેશમાં પ્રસ્તુત પ્રસ્તાવિકા વિશે સવિસ્તૃત નોંધ લખો.	(૧૪)
Que-3	Give an brief note on Hitopadesh's પ્રસ્તાવિકા।	(14)
	અથવા/OR	
પ્રશ્ન-૩	‘મિત્રલાભ’ ની કથાઓ આદર્શમિત્રનું ચિત્ર રજૂ કરે છે. - આ વિધાનનું સમર્થન કરો.	
Que-3	Justify the statement "stories of mitralabh" present Ideal picture of friendship.	
પ્રશ્ન-૪	મિત્રલાભમાં પ્રસ્તુત વિશ્વાસઘાતની કથાઓ સમજાવો.	(૧૪)
Que-4	Explain the cheating stories in mitralabh.	(14)
	અથવા/OR	
પ્રશ્ન-૪	જરદગવગીધ અને દીર્ઘકર્ણ બિલાડાની કથા અને તેનો બોધ સમજાવો.	
Que-4	Explain with didactic the story of ગૃધ્માર્જરૌ।	
પ્રશ્ન-૫	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો.	(૧૪)
Que-5	Write short notes on any Two of the following:	(14)
	(૧) સુપુત્રકુપુત્રશ્ચ। (૩) કર્પૂરતિલકસ્ય કથા। (૨) હિતોપદેશે ધનપ્રશંસા। (૪) ચંદનદાસવણિકસ્ય કથા।	
